WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 191. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 191. VOL. LXVIII.

РІБІКОФФ ЗАКИДАЄ ВИХОВНИКАМ БАЙДУЖІСТЬ ДО ВИХОВАННЯ

СЕКРЕТАР ВИХОВАННЯ НЕ Є ВДОВОЛЕНИЙ ІЗ ВИХОВНИКІВ, БО ВОНИ НЕ ПІДТРИМУВАЛИ ШКІЛЬНОЇ ПРОГРАМИ В КОНҐРЕСІ

Вашинґтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Абрагам А. Рібікофф, промовляючи до 1,000 університетських президентів і деканів, оскаржував їх в тому, що не дбають про справу шкільництва. Він відложив набік написану промову і сказав: „Я не думаю, що ви дійсно дбаєте про освіту й виховання. І я не вірю в те, щоб ви старалися про розв'язку освітніх проблем, ідучи на ці збори". Рібікофф своєю промовою відкрив збори Американської Виховної Ради. Він виступив проти президентів університетів і проти деканів окремих факультетів за те, що вони байдуже ставилися до урядового законопроєкту в Конґресі і не старалися підтримати своїм впливом тих членів Конґресу, які хотіли ухвалити шкільний законопроєкт про допомогу публічним початковим і середнім школам та академічному шкільництву. Рібікофф сказав, що коли уряд старався про підтримку внесеного до Конґресу проєкту, то „кожний дивився на свої власні інтереси, кожний хотів щось із того дістати". Секретар виховання звернувся до виховників із запитом: „Де ви були тоді?" Рібікофф сам відповів на свій запит: „Кожний із вас був у своєму власному відділі, шукаючи підтримки для своєї власної програми і своїх власних інтересів". На думку Рібікоффа під час дебати над урядовим шкільним законопроєктом в Конґресі між виховниками була „льодова гора байдужности". Між часописами країни тільки нечисленні щоденники, які можна порахувати на пальцях однієї руки, принесли статті, які підтримували урядову шкільну програму. Коли ж почалися дебати про допомогу парохіяльним школам, тоді почала надходити пошта до членів Конґресу, але в поважному числі. Рібікофф казав, що розмовляв із протестантами, католиками і жидами в справі шкільної програми і всі вони, та також і численні інші, які претендують на те, що вірять в силу виховання і освіти, цікавилися тільки тією частиною шкільних справ, яка їм найближча. Секретар виховання звернувся до президентів і деканів університетів і коледжів із такими словами: „Ви є найбільше шановані члени громадянства. Кожний подивляє президента коледжу", тому ці виховники повинні в найближчому році допомогти президентові Кеннеді в тому напрямі, щоб нарід підтримав урядовий проєкт допомоги шкільництву. Рібікофф заповів дальшу боротьбу за ухвалення проєкту про допомогу публічним школам, починаючи від початкових шкіл аж до коледжів і університетів.

Рейбирн нездужає на невиліковального пістряка

Даллас, Тексас. — Спікер Палати Репрезентантів 79-річний Сем Рейбирн хворіє на пістряка, який поширився вже на цілій долішній частині організму, і тому не є можливою операція. Лікарі робили тільки малу операцію на те, щоб витягнути тканини для тестів. Рейбирн лежить в шпиталі Бейлорського університету і не знає, що дні його життя пораховані, бо лікарі заявляють, що він може жити кілька днів. Президент Кеннеді, довідавшися про стан здоров'я спікера Палати, заявив: „я з глибоким жалем довідався про поважну недугу мого приятеля, спікера Сема Рейбирна. Знаю, що весь нарід приєднається до мене і пані Кеннеді в молитвах за спікера Рейбирна, який служив своїй країні, добре і вірно довгі роки". Рейбирн вперше був вибраний на конґресмена в 1912-му році, і від того часу щодва роки був перевибраний до Палати Репрезентантів. Спікером Палати був від 1940-го року, очевидно з тією перервою, коли в роках 1953 - 1954 республіканці мали більшість в Палаті. Говорять у Вашинґтоні про те, хто мав би бути наступником Рейбирна на пості спікера і згадують провідника демократичної більшости в Палаті конґресмена Джана В. МекКормека з Массачусетсу, який є заступником спікера.

Сем Рейбирн

Стрілянина між поліціянтами поділеного Берліну створила нову кризу

Берлін. — У минулий четвер знову повторилась стрілянина між поліціянтами із східнього і західнього Берліну. Попереднього дня, в минулу середу, східні поліціянти стріляли за двома втікачами, з яких один скочив з 5-го поверху на вулицю і згинув, а другого піймали, і при цій нагоді прийшло до виміни стрілів між отими комуністичними поліціянтами та західньо-берлінськими, які бачили ту сцену. Від західньо-берлінських стрілів був ранений один комуністичний поліціянт. Знову в четвер поліціянт зі східнього Берліну стрілив до поліціянта по західньому боці, коли той наблизився до кордону біля Бернауерштрасе, де комуністи розбирали доми по своєму боці та кидали каміння на західній бік. Один з таких каменів розбив вікно в авті, а водій покликав поліціянта. В обох випадках обидві сторони скидають вину одна на одну. Східньо-німецький міністер внутрішніх справ генерал Карль Марон післав листа з гострим протестом до посадника Західнього Берліну Віллі Брандта і французького команданта ген. Жана Лякомта, а з другого боку речник державного департаменту у Вашинґтоні заявив, що вину за обидва інциденти несуть комуністи. Три команданти залоги в Західньому Берліні зійшлись в четвер на нараду в цій справі. Віллі Брандт конферував з генералом Лушіюсом Клеєм безпосередньо передтим, як він відлетів до Ню Йорку, щоб тут дістати в п'ятницю 6 жовтня, на спеціяльній урочистості в готелі Коммодоре, так звану „Нагороду Дому Свободи".

БУРМІЄЦЬ У ТАНТ — НОВИЙ КАНДИДАТ НА ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ОН

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави і СССР — згідно з повідомленнями преси — мали прийти до „тихої згоди", щоб тимчасовим наступником трагічно померлого Даґа Гаммершилда на становищі генерального секретаря Об'єднаних Націй став бурмійський дипломат У Тант. ЗДА спершу підтримували кандидатуру туніського міністра Монґі Сліма, але погодились на У Танта після того, як СССР заявив, що він рішуче не прийме Монґі Сліма. Проте справа обсадження становища, звільненого із смертю Гаммершилда, ще не вирішена, бо неузгідненими ще стали такі розбіжності між ЗДА і СССР: ЗДА рішуче відкидають становище СССР, щоб новий генеральний секретар мав трьох заступників — по одному від Заходу, комуністичних країн і невтральних — а заступають думку, що той новий генеральний секретар сам призначив собі чотирьох або п'ятьох заступників. — ЗДА не хочуть, щоб Совєти в будь-якій формі перепачкували свою концепцію „тройки" в керівному апараті Об'єднаних Націй: далі, ЗДА протиляться зв'язуванню нового генерального секретаря будь-якими обов'язуючими клявзулями щодо його обов'язку консультуватися з отими своїми політичними заступниками. Якщо в цих справах прийде до злагоди між ЗДА і СССР, то ЗДА погодяться, щоб кандидатуру У Танта піддати на переголосування на Раді Безпеки і щоб Рада Безпеки запропонувала її Генеральній Асамблеї, так, як цього вимагають Совєти. Коли ж тієї злагоди не буде, то ЗДА рішені передати справу безпосередньо Генеральній Асамблеї, сподіваючись, що вона вирішить її за американськими, а не совєтськими суґестіями; Совєти мають право „вета" на Раді Безпеки, а не мають його на Генеральній Асамблеї. За газетними твердженнями совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико збирався поруши цю справу в п'ятницевій своїй нараді з президентом Кеннеді у Вашинґтоні та узалежнив своє становище в справі наступника Гаммершилда від становища Кеннеді в справі Німеччини й Берліну. Наступник Гаммершилда був би обраний тільки до квітня 1963 року, коли то кінчається каденція покійного Гаммершилда. Американський амбасадор в ОН Адлей Стівенсон, який переговорював у цій справі з совєтським представником Валеріяном Зоріном, виїхав до Вашинґтону, щоб взяти участь в конференції Кеннеді з Громиком.

Секретар праці ЗДА Ґолдберґ конферує з канадійським секретарем праці Старром

Оттава. — Секретар праці ЗДА Артур Дж. Ґолдберґ 5-го жовтня прибув до столиці Канади, щоб віддати офіційну візиту канадійському міністрові праці українського роду Михайлові Старрові. Міністер Старр був у Вашинґтоні на весні цього року. Секретар праці Ґолдберґ має бути три дні в Канаді. В першій конференції з міністром Старром заявив Ґолдберґ, що при кінці найближчої весни крайова продукція ЗДА виноситиме $600 більйонів в річному відношенні, очевидно, якщо до того часу буде в світі мир. Міністер Старр заявив, що економіка Північної Америки виявляє здорові знаки розвитку.

У комуністичному Китаї голод — Китай купує зерно у вільних країнах

Гонґ Конґ. — У комуністичному Китаї продовжується голодова ситуація. Пейпінґський уряд звернувся знову до Канади й Австралії з пропозицією продажу йому великих транспортів зерна та з просьбою на уділення позики, щоб вможливила ті закупи. В минулому році комуністичний Китай закупив за кордоном 5,890.000 метричних тонн збіжжя і ввесь той імпорт зужитковано в катастрофальній харчовій ситуації Китаю. 2.520.000 тонн закуплено в Канаді, 2.270.000 в Австралії, а менші скількості харчів у Франції, в Арґентині, Бірмі, Камбоджі і в Західній Німеччині. Харчі охоплювали здебільша пшеничне зерно, муку, кукурудзу і риж. Комуністичний Китай закупив харчів на 1961 рік на суму 340 мільйонів дол., заплативши готівкою дол. 220,000.000 та діставши на решту кредит. Більш-менш таку суму, що пішла на закупно харчів, комуно-китайський уряд призначив був у своїх плянах на розбудову промислу. В цьому році, заявивши, що „стихійні нещастя" знову спричинили дуже погані жнива, китайські комуністи признають, що треба зректися амбітних плянів упромисловлення країни і звернути більшу увагу на „поліпшення та сконсолідування господарських відносин". Американські керівні чинники були б схильні з суто-гуманітарних причин та як жест „доброї волі" післати до Китаю великий транспорт харчів із харчових резерв ЗДА, але комуно-китайський уряд, мабуть, не звернеться з такою просьбою, щоб „не стратити обличчя".

НТШ у Канаді влаштовує другу сесію Світового Конґресу Вільної Науки

Торонто. — Товариство ім. Т. Шевченка в Канаді влаштовує в днях 7 і 8 жовтня ц. р. другу на терені Канади сесію Світового Конґресу Української Вільної Науки. В програмі першого дня сесії передбачені засідання комісій: філологічної з доповідями проф. Вол. Кисілевського, маґістра І. Манастирського і доктора Яра Славутича, природописно-лікарської з доповіддю д-ра М. Залеського, історично-філософічної комісії з доповідями мґра Я. Оніщука, о. проф. В. Лаби, проф. Є. Онацького, мґра М. Хом'яка і д-ра Є. Рибака та правничої з доповідями д-ра О. Бойка і проф. М. Стахова. В другому дні сесії в неділю 8 жовтня після Богослужень відбудеться пленарне засідання сесії із вступним словом проф. Є. Вертиполоха і доповідями проф. д-ра Яр. Пастернака та проф. Ст. Килимника.

Президент підписав закон про створення пам'ятника Вудро Вилсонові

Вашинґтон. — 4-го жовтня президент Кеннеді підписав закон про організацію комісії, яка має зайнятися справою пам'ятника колишньому президентові Вудро Вилсонові. Під час цієї церемонії була присутня вдова по Вилсонові і сенатор-демократ із Ню Джерзі Гаррісон А. Вілліямс, який був головним внескодавцем законопроєкту в цій справі. Президент передав перше перо, яким підписував цей закон, пані Вилсон. Комісія має складатися з 15 членів. Вона має випрацювати плян, винайти місце під пам'ятник та заплянувати, чи це має бути якийсь „живий пам'ятник", якась фундація, чи звичайний пам'ятник-монумент, на взір пам'ятників Абрагамові Лінкольнові або Томасові Джефферсоні. Коли б це була якась фундація — то це міг би бути якийсь центр для відвідувачів із закордону та для тих, які вивчатимуть міжнародні проблеми. Пропозиції цієї комісії будуть передані Конґресові. Президент Кеннеді заявив, що пам'ятник повинен підкреслювати „візію миру і міжнародного порозуміння", яку мав перед собою великий президент ЗДА — Вудро Вилсон.

У Филаделфії відбудеться виставка малярських творів Тараса Шевченка

Филаделфія. — В циклі святкувань Ювілейного Шевченківського Року — Осередок Праці НТШ, Українська Мистецька Студія та Українська Студентська Громада влаштовують в дні 7 жовтня 1961 року о годині 3-ій по полудні виставку малярських творів Тараса Шевченка, яку започаткує проф. Дамян Горняткевич доповіддю: „Про малярську творчість Шевченка". Виставка відбудеться в Домі Мистецької Студії при 2322 Поплар вул. і буде тривати до 15 жовтня 1961 року, доступна для публіки кожного дня у вечірніх годинах від 6 до 8-ої, а суботи й неділі від години 10-ої перед полуднем до 7-ої вечора.

● **Комісар** здоров'я в Ню Йорку д-р Лйона Бавмґартнер повідомила, що вже в найближчому році готова буде вакцина проти кіру, яку винайшов власник нагороди Нобеля з 1954-го року д-р Джан Ф. Ендорс.

Англійські соціялісти відмовляються від пацифізму і невтральности

Лондон. — На конґресі соціялістичної Партії праці в Блекпулі праве партійне крило під проводом партійного лідера Гю Ґейтскелла віднесло блискучу перемогу над лівим крилом, яке перемогло було в мин. році й переперло було резолюції про однобічне роззброєння Англії та про відворот від союзу з Америкою й участи в НАТО та про проголошення Англією невтральности. В минулу середу більшістю 2.770.000 голосів прийнято запропоновану Ґейтскеллом „Політику миру", яка поручає перебування Англії в системі колективної безпеки, з союзом із ЗДА та перебуванням в НАТО, та з збереженням атомової зброї до часу, поки не прийде міжнародне роззброєння під відповідною контролею. Лівиця перемогла тільки — і то дуже невеличкою більшістю голосів — у двох справах: натаврувавши признання Америці морсько-атомової бази в Голі Лоч та признання німцям вишкільної бази в Шотляндії. Однак і тут Ґейтскелл заявив, що ухвали партійного конґресу в цих справах не будуть його обов'язувати. Лідером лівого партійного крила був Франк Казінс, що спирався головно на Спілці транспортних і загальних робітників. Цьогорічний конґрес Партії праці виявив, що однорічна енергійна кампанія Ґейтскелла і його прихильників з парляментарного клюбу Партії праці увінчалась повним успіхом. Ґейтскелл і соціялістичний речник в парляменті в справах крайової оборони Джордж Брави виголосили довгі промови, в яких атакували лівицю та деклярували солідарність в НАТО.

Совєти перевели вже 18-ий пробний ядровий вибух

Лондон. — У минулий четвер большевики перевели вже 18-ий з черги, почавши від 1 вересня ц. р., штучний ядровий вибух, цим разом знову на далекій півночі, над Новою Землею, і знову силою „кількох меґатонів", — як це ствердила в короткому офіційному комунікаті американська державна Комісія атомової енерґії. У серії ядрових експериментів, що їх Совєти перевели в 1958 році, було тільки 16 вибухів. Тоді 7 вибухів були силою меґатону, а 9 силою кілотону. Меґатон рівняється мільйонові тонн, а кілотон тисячі тонн. Теперішні совєтські ядрові експерименти стосуються — за західніми фаховими коментарями — головно великих ядрових бомб з наставленням на продукцію „монструальної" бомби, як нею погрожував був Хрущов. Західні фахівці звернули увагу, що хоч продукція такої бомби, яка була б на 100.000 разів сильнішою за ту, що її скинено на Гірошіму, теоретично можлива, проте практично перевірювання такої бомби штучними вибухами було б страшенне небезпечне для самих Совєтів та їх всяких оборонних споруд на далекій півночі. Радіоактивні елементи з розряджених тепер ядрових енерґій розсипались в горішніх верствах атмосфери, а їх найбільшого опаду сподіваються на весну 1962 р. Тоді напевне такі країни, як Японія, Ісляндія і Канада, будуть найбільш загрожені.

Департамент торгівлі про зменшення експорту до СССР

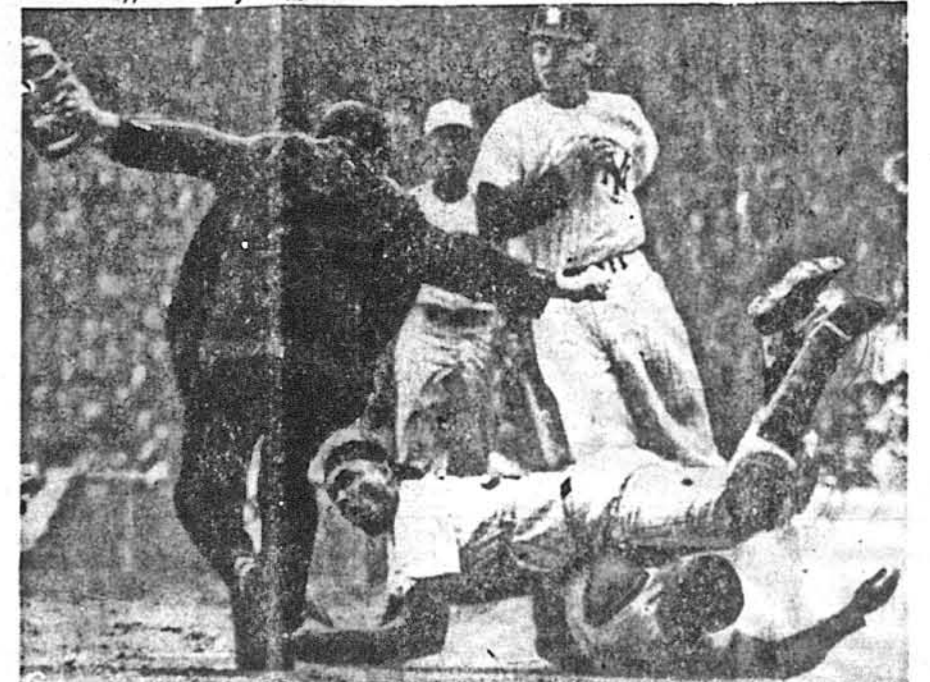
Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомив, що у вересні цього року до комуністичних держав, в тому і до СССР видано дозволів на вивіз товарів тільки за $907.000, що є найнижчою сумою для одного місяця від 1955-го року. В третій чверті цього року видали дозвіл на суму $13.200.000, а в другій чверті 1961-го року — $12,900.000. Починаючи від серпня цього року департамент торгівлі значно зменшує експорт товарів до СССР і його сателітів. Деякі члени конґресу, головно деякі конґресмени, гостро виступили проти того, що ЗДА веде торгівлю з комуністичними державами, хоч від часу берлінської кризи ситуація є напружена, і тому ЗДА не повинні торгувати з комуністами. Департамент торгівлі видає дозволи на вивіз товарів до комуністичних держав і старається про те, щоб не експортували до СССР таких товарів, які могли б збільшити воєнний потенціял ворогів.

В Києві засудили двох молодих голляндців за „шпигунство" на терені України

Київ. — Совєтський військовий суд присудив після переведення в дні 5 жовтня судової розправи двом молодим голляндським туристам по 13 років в'язниці і концтаборів за їхню „шпигунську активність" на терені України, яку вони відвідували, як туристи. Підсудні Еверт Рейдон, 20-літній корабельний механік, і Лю де Яґер, 25-літній голляндський моряк, мали нібито признатися до поставлених їм обвинувачень — фотографування військових об'єктів — і присуджену їм кару прийняли спокійно. Обидвох їх ув'язнено 20 серпня ц. р., після того, як вони відбули одномісячну мандрівку автом по Україні і хотіли виїздити, нібито, з 4 фотоапаратами, далековидом, 60 рольками фільмів і різними записками. Присуджена їм кара є набагато суворіша, як її одержав Френсиз Поверс, пілот американського Ю-2, засуджений на 10 років, й американський турист Марвін Мекінен, який одержав за такі ж самі „злочини" вісім літ тюрми.

В другому дні Світових Серій Бейзболу Синсинатські „Редс" перемогли Нюйоркських „Єнкі" у відношенні 6:2

Ню Йорк. — Другий день змагань в рамцях Світових Серій Бейзболу закінчився сензаційною перемогою Синсинатських „Редс" (Червоних) над нюйоркськими „Єнкі", які попереднього дня добули були перемогу над „Редс" у відношенні 2 до 0. Не зважаючи на завзяту оборону „Єнкі" і всі зусилля їхніх провідних грачів, вони зазнали від „Червоних" дошкульної поразки у відношенні 6 до 2. Причинився до перемоги головним чином пічер синсинатських „Редс" Джой Джей своїми чотирма цільними подачами. Відбувалися змагання в четвер в присутності 63.083 осіб. На фото — фраґмент з четвергових змагань: „ампайр" Джоко Конлен нахилився над грачем „Редс" Еліо Чеконом, понад якого падає Елстон Говард з „Єнкі".

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** 4-го жовтня зайшов до катедри св. Матвія, де молився за мир і волю у світі, згідно з проклямацією, яку він видав про Крайовий день Молитви в цій справі.

● **Комітет** Одного Мільйона повідомив 4-го жовтня, що він зібрав один мільйон голосів на петиції до президента Кеннеді проти допущення до Об'єднаних Націй комуністичного Китаю. Цю петицію підписали 54 сенатори ЗДА та 293 конґресмени.

● **З Білого Дому** повідомляють, що від найближчого тижня президент Кеннеді більше реґулярно відбуватиме пресові конференції, як це було дотепер. Найближча пресова конференція відбудеться в середу, 11-го жовтня.

● **З міста Санта Анна** в Каліфорнії повідомляють, що там 4-го жовтня був землетрус, від якого рухалися тарілки та дзвонили шиби в вікнах і тряслися двері в домах, але більших матеріяльних втрат не було.

● **Персонал** військової станиці у Форті Монмут, Н. Дж., давав кров на цілі Червоного Хреста в дні 5-го жовтня. Того самого дня жертвували кров для ЧХ і співробітники Нюйоркської Телефонічної Компанії та інших фірм. Хто хотів би дати свою кров для цілей цієї гуманітарної інституції, може це зробити, порозумівшися в цій справі телефонічно з відділом Американського Червоного Хреста.

● **Стратегічна** Повітряна команда повідомляє, що заінстальовано нову базу для далекосяжних ракет Атлас. Це вже 36-а база для різного типу далекосяжних ракет.

У СВІТІ

● **76-літній лідер племени сикхів в Індії, Тара Сінґ,** закінчив свій політичний голодовий страйк в 47-му дні голодування. Наступного дня закінчив голодовий „контр-страйк" індуський йоґ Сурія Дева. Тара Сінґ застрайкував у знак протесту проти створення провінції Пунджаб, де сикхи нібито змайоризовані й упосліджені, — другий страйкар демонстрував саме в користь того стейту. Голодівка закінчилась після того, як індійський уряд заявив, що покличе державну комісію для розгляду всіх скарг на дискримінування сикхів. Стан здоров'я обох упертих старців дуже поважний.

● **3.000 східньо-німецьких** робітників під наглядом поліції і війська розбирають доми, палять сади і зрізують дерева на кордоні східнього і західнього Берліну, створюючи широку смугу „нічийого краю", сильно задротовану, заміновану і бережену поліцією, що стріляє до втікачів.

● **Генеральний секретар Арабської Ліґи, Абдель Халек Хассуна,** дістав формальне повідомлення від нового режиму в Сирії, що Сирія відірвалась від унії з Єгиптом, відновила свою самостійну державність та хоче бути назад окремим членом Арабської Ліґи. Названий генеральний секретар має розгризти важкий горіх, бо він насправді мусить слухати єгипетського диктатора Нассера, проти якого була звернена сирійська революція. Водночас, Нассер, зірвавши дипломатичні взаємини з Йорданією, страшенне погіршив відносини в Арабській Лізі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Завмерла совість в ОН

Від 19 вересня триває 16-та сесія Генеральної Асамблеї. Засідають в ній делегації від ста держав-членів і до минулої середи включно виголошено в генеральних дебатах 41 промову, що разом становлять уже чималий том записаного паперу. Поруч з пленарними засіданнями відбулася низка засідань в різних комісіях і аґенціях ОН. Але тільки де-не-де, наче задля збереження пристойности і від свята, згадано про брак волі в комуністичних країнах; тільки один, здається, промовець згадав про Тибет і про здавлення мадярської революції в 1956 році, а ні один не звернув уваги на безмірні терпіння, на безчисленні людські трагедії, спричинювані комуністичним режимом.

Представник Цейльону обурювався, як можна порівнювати колоніялізм в Азії й Африці з совєтським колоніялізмом, якого, мовляв, взагалі нема, бо ж народи Совєтського Союзу живуть у мирі й добробуті, а коли б були вони невдоволені комуністичним режимом, то за сорок років уже давно його — мабуть, у виборчих голосуваннях — змінили б. Цілий ряд „невтралістів" радили розв'язати Берлінську кризу по лінії визнання комуністичного „реалітету" в Східній Німеччині, представник Індії знайшов слова обурення проти „варварського режиму" Портуґалії в Анґолії, але промовчав Тибет, хоч в Індії поневіряються десятки тисяч тибетських утікачів із Даляй Лямою в проводі. І ні один з промовців, не тільки азійсько-африканських, але й західньо-европейських та американських, не вважав за потрібне сказати про те, що в Південному В'єтнамі кожного місяця гине по 1.000-1.500 цивільних людей з рук комуністичних терористів, а в самому центрі Европи, в перерізаному кільчастими дротами, ровами та муром Берліні люди кидаються з дахів і з вікон домів із окликом „воля".

Здичавіння було завжди невідхильним атрибутом війни. Але після воєн приходило зрозуміння для людських трагедій і терпінь. Характеристичною рисою нашого часу є воєнне здичавіння, яке триває далеко поза останню світову війну. Характеристичною рисою сучасного міжнародного права є — його відсутність і брак зацікавлення ним, як чимось старомодним, що перечить духові часу. Сороклітнє панування комунізму в СССР і 12-річне в Китаї вигололо з міжнародної совісти почуття людяности і справедливости. Найприкметнішою ознакою Об'єднаних Націй є, мабуть, затвердла совість кількох сот представників різних держав на такі поняття, як воля, справедливість, людська гідність, родина, основні людські права. Відома американська діячка, вдова по колишньому президенті, десять років тому була відважним оборонцем вільної людини в Комісії ОН для людських прав. Аж ось у цьому році „Комітет Мільйона" американських громадян домагається відкликати цю діячку з складу делеґації ЗДА в ОН, вказуючи на її прихильне відношення до справи прийняття в ОН комуністичного Китаю, який стільки людських трагедій спричинив і стільки убивств та звірств доконав за останнє десятиріччя.

Клеєння миру в щораз нових міжнародних кризах іде по лінії аналізи формальної букви колишніх договорів, чи їх треба і варто боронити, а не по лінії почуття справедливости і здорового глузду. Міжнародні Контрольні Комісії в Ляосі і В'єтнамі зведено до фарси, і Об'єднані Нації цим не турбуються. Стріляння на людей у Східньому Берліні, які пробують дістатися до своїх родин у переділеному місті відбувається серед білого дня на очах свідків — і ніхто в Об'єднаних Націях не поцікавиться цими кривавими ловами в 60-х роках 20-го сторіччя. Якщо Об'єднані Нації розлетяться, то головно тому, що не мають вони почуття справедливости, не мають зрозуміння для потреб народів і окремих людей.

З'їзд, що не був подією

У днях 27-30 вересня ц. р. відбувся в Києві 22-ий з'їзд Комуністичної партії України, — організації, що не має ніякого керівного значення, а є лише експозитурою Комуністичної партії Совєтського Союзу для здійснювання деяких адміністраційного характеру завдань в Україні. Організаційна приналежність до КПУ і членство в ній у совєтській дійсності є фікцією, і всі українські комуністи, громадські та культурні діячі в УССР, покликаючись на свою партійну приналежність, підкреслюють, що вони є членами КПСС.

Відбувався київський з'їзд КПУ, згідно з системою совєтської „зрівнялівки", одночасно і за тою самою схемою та програмою, що й з'їзди інших комуністичних республіканських партій — Казахстану, Білоруси, Молдавії, Грузії, Латвії, Естонії, Узбекістану. На кожному з тих з'їздів обов'язково вибирали в члени президії „під бурхливі, довго невмовкаючі оплески", неприявну на з'їзді „Президію ЦК КПСС на чолі з вірним ленінцем Н. С. Хрущовим". На порядку нарад кожного із тих з'їздів було обговорення проєкту нової програми і статуту КПСС, звіти ЦК про виконання господарського пляну і „вибори" нового ЦК даної партії. Кожен із з'їздів закінчувався обов'язково схвалюванням „привітів ЦК КПСС, Н. С. Хрущову", що знову ж проходило під „бурхливі оплески, які переходили в овацію".

Започатковано київський з'їзд звітною доповіддю секретаря ЦК КПУ І. Казанця про підсумки „всенародного" обговорення програми і статуту КПСС. І. Казанець заявив, що в цьому обговоренні взяло участь в Україні понад 8 мільйонів людей, а в доповідях та в дискусіях виступало 550.000 промовців, які „одноголосно проєкт програми і статуту КПСС схвалили". Після Казанця звітував перший секретар ЦК КПУ М. Подгорний, який подав дуже рожеву оцінку досягнень України у виконанні господарського пляну дев'ятьох останніх місяців, стверджуючи, що справи тепер, після гострої критики збоку учасників січневого пленуму КПСС і самого Хрущова, „ідуть багато краще", і що „республіка витримала з честю свій екзамен перед партією і всім совєтським народом". Але оптимістичні висновки Подгорного заперечували інші промовці з'їзду, які навели чимало прикладів на те, як відстає Україна в різних ділянках індустрії і сільського господарства. Під час дискусій висвітлено вповні і таємницю прославлюваних Подгорним успіхів та досягнень: компартія кинула 1.500 комуністів на становища голів колгоспів, 3.500 комуністів настановила керівниками виробничих бриґад, 2.600 призначила на завідувачів фарм, 4.750 — на ланкових, в яких 4.000 — на керівників у ділянці вирощування кукурудзи. З допомогою цієї армії партійних наганячів совєтський режим домігся в Україні збільшення врожаю і підвищення кількости „проданого державі" збіжжя. Закінчився 22-ий з'їзд КПУ перевибором Подгорного й інших компартійців до ЦК КПУ.

Ніякою подією 22-ий з'їзд КПУ не був. Про те, що жадного значення він не мав і що ніякої ваги до таких з'їздів не привязує Москва, свідчать інформації про нього в центральній совєтській пресі. Московська „Правда" в числах від 28 вересня до 3 жовтня подала тільки раз повідомлення про початок цього з'їзду і раз ширший звіт про другий день його нарад, не інформуючи ні словом про його останні два дні. Московські ж „Ізвєстія", орган совєтського уряду і „рад депутатів трудящих СССР", про з'їзд компартії однієї з найбільших республік СССР в числах від 28 вересня до 2 жовтня взагалі не згадали, хоч і подавали про такі ж з'їзди в інших, менших республіках. Повідомлення про 22-ий з'їзд КПУ появилося в „Ізвєстіях" щойно через три дні після з'їзду, 3-го жовтня, і то всього у 20-и рядках петиту. Це трактування київського з'їзду центральною совєтською пресою підкреслює ще раз експозитурну ролю КПУ і цілковиту колоніяльну залежність України від Москви.

ЩЕ ОДИН „ҐУМАНІСТ"

Широковідомий журналіст і співредактор „Ню Йорк Таймсу" К. Л. Солцберґер опублікував в американській пресі серію статтей про своє чотиригодинне інтерв'ю з Хрущовим. В одній із тих статтей п. н. „Хрущов — дуже гуманний чоловік" Солцберґер пише речі, що їх не можна назвати інакше, як нонсенсом.

„Гуманність" Хрущова добачає Солцберґер у тому, що московський диктатор через перекладача „признався", що він душевно переживає антисемітські упередження російського та українського народів, але таки не хоче робити з жидів мила. Хрущов напевно мав на гадці Гітлера, якому приписують роблення мила з жидів під час другої світової війни.

Лицемірство Хрущова так промовило Солцберґерові до серця, що він, зовсім іґноруючи недавні звірства Хрущова, починає робити з нього гуманну і „зовсім нормальну" людину. Він каже, що Хрущова не можна порівнювати з Гітлером, якого альянти трактували як божевільного.

Солцберґер грубо помиляється в оцінці обидвох диктаторів, бо його сантимент до жертв Гітлера не дозволяє йому бачити жертв терору Хрущова.

Не збираємось наводити статистичних даних, щоб доказувати, хто більше вимордував невинних людей, Гітлер чи Хрущов. Можемо тільки твердити, що ані перший, ані другий самі особисто людей не вбивали, і тому Солцберґер робить велику прислугу націонал - соціялізмові, звалюючи всю вину за злочини Третього Райху на одну божевільну людину.

Солцберґер також робить не меншу прислугу комунізмові, коли замикає очі на злочини Хрущова, доказані масою документів і стверджені багатьма урядовими комісіями Америки та інших країн. Всупереч усім цим фактам Солцберґер чомусь намагається вибілювати всі ті злочини: Чи мільйони українців та інших жертв терору Хрущова були гіршими від жидів, що Солцберґер не уважає їхньої смерти і мук за злочин Хрущова? Чи може Солцберґер керується невідомими нам моральними законами, які дозволяють вбивати одних і забороняють вбивати інших?

Не дивно, що один американець в листі до редактора „Денвер Повсту", між іншим, написав: „Чи ви, як редактор дуже добре знаного й шанованого часопису, здаєте собі справу з вашої відповідальности, дозволяючи друкувати таке сміття? Коли ви робите таку помилку, то напевно не читали книжки И. Едґара Гувера „Мистці обману", в якій ясно представлено, як то іноді люди і доброї волі опиняються в пастці комуністичної пропаґанди".

Відділ УККА в Денвері, Колорадо, також запротестував листом такого змісту:

„Згідно з відомостями преси рабін Стюарт Е. Розенберґ з Торонта, на доручення Канадійського Жидівського Конґресового Комітету, минулої весни відбув поїздку до Росії, щоб перевірити стан російських жидів. В інтерв'ю він заявив, що „російський уряд намагається вбити наш дух, культуру і значення нашої приналежности в історії, як народу". Червоні, заявив цей рабін, від 1948 р. закрили всі жидівські школи. Колись в Росії було 400-500 синагог, але чи є нині їх бодай сто. А містер Солцберґер у своїй статті представляє Хрущова „дуже гуманним чоловіком". Вже існує досить багата документальна література про те, яким способом дістався Хрущов на своє теперішнє становище. Є сотні тисяч живих свідків, які особисто пересвідчилися в „гуманності" Хрущова, загально знаного як „кат України" та „різник Будапешту".

Солцберґер може бути певним того, що Хрущов навіть нині може робити з жидами те, що зробив з мільйонами українців. На запит, хто є грізніший Гітлер чи Росія, польський міністер Бек сказав, що Гітлер убивав тільки тіло, а Росія ще й душу. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що Хрущов — найбільший убивник з усіх, що живуть тепер у світі. Якщо він нині не вбиває людей так, як раніше, то робить це не з гуманних, а з тактичних мотивів. Солцберґер, як і багато інших „експертів" Росії, через перекладача відкрив в особі Хрущова гуманіста. І хоч це відкриття безглузде, рівночасно воно є небезпечним, бо допомагає Хрущову вбивати душі не тільки в Совєтському Союзі та його сателітах, але також тут, в Америці".

Як бачимо, минаються добрі часи американських журналістів, коли вони без жадного протесту могли писати всякі небилиці про Росію. Нині їм так легко не проходить. Навряд чи кому з журналістів зробить приємність, коли хтось назве його писання — сміттям.

К. К.

Ростислав Л. Хомяк

НАЙДОВША СЕСІЯ КАНАДІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Оттава. — Найдовша в історії Канади сесія парляменту закінчилася вночі 29-го вересня о 1:15 год. ранку. Ця четверта сесія 24-го парляменту тривала 174 дні від 17 листопада 1960 р., з трьома перервами на Різдво, Великдень і літній період.

Останні дні цієї сесії були досить цікаві в „Гавс ов Комонсі", тобто долішній палаті, бо всі члени парляменту нетерпляче виглядали кінця, але опозиція розтягала дебати гострими промовами проти політики уряду Джана Діфенбейкера і партії Проґресивних Консерватистів. Все це тому, що члени парляменту, які сидять по лівій стороні палати, в опозиції, сподівались, що прем'єр - міністер Діфенбейкер проголосить бажання перевести нові вибори, і тому старалися виявити якнайбільше недомагань в програмі уряду.

У канадійській парляментарній системі немає означеного часу між виборами. Прем'єр - міністер рішає, коли мають бути наступні вибори, і тоді звертається до генерального губернатора, як представника королеви, щоб той розв'язав парлямент. Загальноприйнятий, але неписаний закон встановлює, що найдовшим періодом між виборами може бути п'ять років.

Останні дні цієї сесії були присвячені переважно дебатам над кошторисами поодиноких департаментів і голосуванням над їх затвердженням.

І так, у презентації кошторису свого департаменту міністер праці Михайло Старр (Старчевський), який несе головну відповідальність за велике число безробітних, був повний оптимізму, коли інформував парлямент про запропоновані видатки.

Міністер Старр заявив, що федеральний уряд співпрацює з провінційними урядами у програмі заснування дев'ятьох нових технологічних інститутів, 11 ремісничих шкіл і 69 технічних шкіл на 30,000 нових учнів. Уряд Канади заплянував також 1,000,000 нових місць праці, з яких 500,000 вже існують, а решта будуть створені протягом двох-трьох років.

Високе число безробітних у Канаді (коло 4% працюючих) міністер Старр пояснював, цитуючи статистику ЗДА, де загальна кількість безробітних перевищує 5%. Цього літа, сказав він, число безробітних в Канаді було нижче, ніж минулого року в той самий час.

В дебатах найгострішим критиком був Лайонел Шевріє, ліберал з Монтреалю і колишній міністер транспорту в ліберальному уряді, який ствердив, що безробіття тепер у два рази більше, ніж було в той час, коли консерватисти перебрали владу.

В суботу перед закінченням сесії члени опозиції з Ліберальної і Нової Демократичної (соціялістичної) партії старалися за всяку ціну відкласти заплановану програму дня, а натомість дебатувати над репортажем у торонтонському щоденнику „Глоуб енд Мейл", автор якого стверджує, нібито уряд має секретний звіт про те, що тисячі канадійських військовиків марнуються, не маючи досить занять.

В намаганні добитися від уряду вияснення цього репортажу брали участь всі чільні члени опозиції включно з такими досвідченими парляментаристами, як лібералі Пол Мартин, Лайонел Шевріє та Джек Пікирсґіл (лідера Лестера Пірсона тоді не було в палаті), і лідер Нової Демократичної партії Геролд Винч.

Спікер палати Роланд Мишнер не допустив до окремих дебат, а прем'єр Діфенбейкер відмовився відповісти на запити, чи існує взагалі звіт про марнування вояцтва, обстоюючи на тому, що в канадійському парляменті не оприлюднюються жадних міждепартаментальних звітів. Міністер оборони Доґлас Гаркнес гостро заперечив подані в репортажі відомості.

Цікавий звіт 16-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН склав у парляменті міністер закордонних справ Говард Грін. Він заявив, що смерть Даґа Гаммершилда може спричинити катастрофу в ОН, але додав, що є вигляди на те, що Об'єднані Нації дістануть велику піддержку від більшости держав - членів. Щодо запропонованої Хрущовим „тройки", яка мала б заступити генерального секретаря, міністер Грін сказав:

„Я вважаю, що ця пропозиція зовсім не матиме піддержки ані на тимчасових, ані на сталих умовинах, за виїмком дев'ятьох комуністичних держав, зокрема Білоруси і України. Можливо також Куба піддержить її, але я вірю, що кожна афро - азійська держава проти принципу 'тройки' ".

Парляментарні обсерватори твердять, що змаг між міністрами Гріном і Гаркнесом закінчився перемогою Гріна. Гаркнес, як міністер оборони, вважає, що канадійські збройні сили мають бути озброєні нуклеарною зброєю, а Грін хоче, щоб Канада грала ролю гуманітарної держави і лідера малих народів.

У парляменті і в промовах через радіо і телевізію прем'єр Діфенбейкер старався вичути погляди канадійців, особливо опозиції. Були чутки, що справа атомової зброї стане головною темою наступних виборів. Але з найновіших вісток виходило б, що погляд Гріна таки переміг, і уряд, покищо принаймні, не озброюватиме цією зброєю своїх військ.

Людмила Коваленко

ПРОЩАЙ, ЛІТО!

—Ні, я ніколи не погоджусь, що абстрактне мистецтво — це мистецтво, — енергійно говорить моя господиня, сама малярка, розчісуючи довге русяве волосся. — Це викреслене! Абсолютно викреслене!

Вона хоче сказати „виключене", але з властивою малярам байдужістю до слова вживає першого, яке трапиться. А втім, коли б справа йшла про колір, вона півгодини мішала б різні фарби, щоб знайти відповідну відтінь.

Я мовчу і не виправляю. Сорок дев'ять тижнів на рік я мушу дивитися за тим, щоб слова стояли на відповідному місці — і тепер насолоджуюсь можливістю не дбати за це.

Я дивлюся, що робиться за високою горою направо від нас. Очевидно, це якась там частина світу — захід, схід, північ чи південь. Але наскільки в політичному житті всі ці слова мають для мене конкретне й живе значення, настільки у відношенні до неба і земних просторів вони для мене не існують. Я маю в просторі тільки дві орієнтації — направо і наліво, а частин світу я ніколи не знала й не буду знати. Тим більше це неважне зараз, коли за цією високою горою відбувається щось фантастичне: хтось виробляє там сиві й чорні хмари і викидає їх у широкий світ.

Наліво, перед нами і позаду нас розкинувся Нюйоркський стейт, стоять хати, їздять авта, люди п'ють каву і читають газети. Але направо, за високою горою, колосальний однոокий циклоп видуває хмари і з розмаху кидає їх на нас. Коли хмара вийде особливо велика і чорна, циклоп від радости реве — бо він німий — плеще в долоні, і від того на нас віє холодним вітром.

Примруживши очі, я бачу цього циклопа аж до легкої сивини, що пробирається в його патлатому волоссі, а одним вухом слухаю мою господиню та її пеани чистому мистецтву. Вона створила собі окремий, недоторканий куток із мистецтва і служіння йому, і творить речі, які мусіли б бути в музеях, а висять у її малій хатині.

Моя господиня мусіла б, крім студії, мати ще семеро дітей, няньку, куховарку й покоївку, над якими могла б командувати, заганяючи дітей поцілунками, грозьбами присоромлюванням і похвалами у свій ідеал порядного, культурного життя. Натомість, вона тепер щедро розкидає свою любов поміж учнями, з яких кожний стає її власною дитиною, яку вона мусить не тільки навчити добре малювати, але й порядно поводитися.

Власне тому, що вона прагнула отого порядного життя, кинула вона Україну і втекла в світи, де шукає його і досі. І де тужить за Україною, як за країною барв і неповторних настроїв у природі, з яких вона виворожувала свої незрівнянні красвиди.

Ми всі шукаємо в світах того, що кинули на Україні.

Ось сидить Поет. Йому треба було б мати хутір десь у Таврії, вганяти цілий день на коні, пильнуючи свого майна, вечорами випивати в гурті сусідів і лягати спати, не затруднивши своїх очей друкованим словом. Натомість він пише вірші і великомудрі есеї, бо це Україна викресала в ньому вогонь любови і образи, який горить попід усім скептичним і поверхневим спокоєм його практичних міркувань.

Що в ній є, в тій Україні, в тих сімох літерах, які змушують забитись найбільш байдуже серце, які не лишають спокійним нікого, хто хоч ненадовго зазнав її чару? Одні її люблять, інші ненавидять, але нема байдужих, коли говорять про неї. І тому стільки людей кинули її заради неї ж самої.

На річці збирається цілий гурт таких людей.

Власне, не знати, чи можна назвати річкою оце широке, закидане камінням русло, посередині якого тече, гуркотячи об каміння, вузенький потічок. Поет порпається у воді, вибираючи каміння бодай настільки, щоб було досить місця занурити своє велике тіло.

Мій приятель Архітект, якому за тиждень в Ню Йорку набридли будівельні проєкти, спокійно відвертається від Поета з його „ванною", відвертається від сучасного, — і лине спогадом назад, у ту саму Україну, в ті героїчні для нього дні, коли він, поруч з Великим Режисером, працював в українській Кіностудії. Ще там, в Україні, він мусів кинути студію і взятись за архітектуру, як за добрий і вигідний фах. Тепер в Ню Йорку архітектура дає йому гроші і становище. Але він все згадує шипіння кіноапаратів, сердиту команду Режисера і вигляд своїх декорацій під невблаганним світлом прожекторів.

Все це він мусів кинути на Україні, щоб зберегти в собі Україну.

Всі ми — професіонали в якійсь своїй сфері, всі ми знаємо добре, як треба працювати і працюємо кожний у своїй галузі, лишаючи вечори для іншої праці, яка забирає нашу душу, для вияву з наших душ України, яку ми вивезли з собою.

Дружина Архітекта, що лежить поруч мене і найменше скидається на професіонала, також має свій фах, який добре знає. Власне, вона іде у гори, щоб забути про той фах і щоб віддатись мріям і ілюзіям про „гарних людей", які, зібравшись разом, підносяться над буденним життям і бодай два дні на тиждень думають і плянують про вище, забувши буденне. Екзальтована і добра, вона мріє про щось на зразок Атенської академії, де мудреці й філософи обговорювали б, як жити так, щоб усі були дружні і рідні.

Через те, що вона ставить до людей великі вимоги, вона щодня розчаровується і сумує над людською зрадливістю, і щодня знову зринає духом і з невгамовною вірою в людину шукає нових прекрасних людей, які ніколи не зрадять і не стануть маленькими. Бо так їй велить отой образ України, який вона створила у своїй душі і до якого тепер припасовує кожного, хто її зацікавить у житті.

Сонце пряжить наші тіла зверху, а розігріті камені, на яких ми лежимо, прогрівають нас знизу, і мозок відмовляється працювати. Та хоч ліниво й повільно, але розмова точиться невпинно, зачіпаючи минулі роки і події, історію і статистику, мистецтво і письменників. В розмові дуже мало трафаретів, і вже зовсім нема обов'язкової попани, прилюдних виступів. Кожний факт мистецтва чи літератури, минулого чи сучасного зважується і розсікається на частки — і від них лишається суть, ота невеличка субстанція, яка тримає картину, будинок, фільм чи роман

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лев Ясінчук

В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(У 80-РІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ")

(15)

При рідношкільній Централі у Львові була зорганізована „Українська порадня для вибору звання", де психотехніком працював інж. Іван Лучишин, а після нього д-р Всеволод Метельський. Протягом останнього року порадня обслужила 385 осіб, перевівши психотехнічні досліди й лікарські огляди над 147 зголошеними; 103 дано писемні поради, а 135 усні. Крім того було при порадні інформаційне бюро, що давало інформації про запотребування фахівців у ремеслі, торгівлі, урядничих і вчительських фахах та ін.

IV. Польонізаційний наступ і український спротив.

„Рідна Школа", мов досконалий резонатор, прислухалася до народних потреб і, піддтримувана громадянством, дбала про те, щоб українська молодь набувала потрібних знань і залишалася характерною, національно непорушною. Крім шкіл, творила вона, і то масово, ще й інші установи для молоді, що не були в стислому значенні цього слова школами, але переводили виховну програму, створену цією інституцією. Були це установи дошкільного виховання — захоронки й дитячі садки. Захоронки тривали довший час, аж до вичерпання програми, і ходили до них трохи старші діти, ще не обов'язкового шкільного віку. Дитячі садки були сезоновими шкілками і творили їх здебільша вліті, в часі пильних господарських робіт; до них ходили менші діти, деколи й трирічні. Як нешкільні виховні осередки вони підлягали суспільній опіці, якою керували повітові староства. Але шкільна влада завжди мала до них претенсії, хоч „Рідна Школа" в своєму інтересі тієї опіки постійно відпекувалася. Чому? Бо шкільна влада мала свою винародовлюючу лінію, якої послідовно додержувалась, а староства — це була політична (поліційна) влада, з якою не раз можна було говорити в іншій площині. Але й вона швидко пішла шляхом шкільної влади.

Справа створення захоронок виринула на загальних зборах філії Педагогічного Т-ва в Коломиї у 1901 році. Тоді зайняте було воно творенням і удержанням бурс, і тому не могло брати на себе нове зобов'язання, тим більше, що якраз постало окреме товариство „Українська Захоронка", що зорганізувало захоронки на львівських передмістях Левандівка й Клепарів. Інші організації теж почали творити захоронки з більшим чи меншим успіхом. Виринала конечність зосередити виховний, а коли потрібно, то й організаційний нагляд в одній установі. Тому треба вважати безумовним поступом у ділянці дошкільного виховання, коли з початком 1923-24 шк. року „Рідна Школа" перейняла педагогічно - дидактичну опіку в захоронках Т-ва „Українська Захоронка" на обох львівських передмістях. Побіч чисто виховної сторінки взяла „Рідна Школа" на себе й повну оплату вчительок у тих шкілках. Від вересня 1928 р. половину оплати вчительок взяла на себе „Українська Захоронка". Вплив на добір учительок залишився за „Рідною Школою".

В 1925 році прибули нові захоронки, засновані вже самою „Рідною Школою" в Замарстинові, Раві Руській та Угнові; в 1926 р. постали захоронки в Белзі та Збоїсках, в 1927 р. — у Винниках біля Львова, Знесінні й Пасіках Личаківських, а в 1928 — у Надвірній. Існували також захоронки зорганізовані різними, головно жіночими, товариствами і жіночими монастирями — СС Служебниць, СС Василіянок, СС Редемптористок.

1927 року виринуло гасло — творити сезонове дошкілля на час пильних господарських робіт, головно жнив. Для підготови виховниць (їх звали популярно „садівницями") створено того ж року 6-місячний курс у Львові, на якому кандидатки на виховниць переходили практичну науку в захоронках, а крім того науку крою й шиття, домашнього господарства, організації товариств і кооперативного діловодства.

Для об'єднання виховного нагляду над садками постала восени 1929 р. окрема комісія з представників „Просвіти", „Союзу Українок" і „Т-ва Опіки над Молоддю", як дорадчий орган „Рідної Школи" в цій ділянці. Так зосередила „Рідна Школа" в своїх руках ще одну преважливу виховну галузь, здійснюючи цим всенародне рішення з 1920 року. Комісія кинула клич: в 50-річчя „Рідної Школи", що припадало на 1931 рік, засіяти цілий край тими дитячими гніздами. І дійсно, в 1931 р., на початок, зорганізовано було 41 садків в різних місцях Західньої України. Цей початок дав наглядний доказ, що може навіть за короткий час вдіяти рідна, ідейна виховниця. Зростаюче число дитячих садків втягало до праці жінок різної підготови: були серед садівниць абсольвентки університету, головно філософки, фармацевтки, абітурієнтки 8-клясової гімназії, абітурієнтки 4-клясової гімназії, вчительки, була навіть одна абсольвентка народної школи з . . . Ню Йорку.

Знаючи практично поведінку польської влади, „Рідна Школа" закликала громадянство починати підготову до організації дитячих садків уже в січні-лютому. По всіх повітах Західньої України місцеві товариства домовлялися щодо приміщення, коштів, списку дітей, прохарчування їх і т. д. Повітові Союзи Кружків „Рідної Школи" вносили до староств відповідні прохання.

14 квітня 1938 р. Рогатин вніс прохання про заснування садків для 44 громад і 28 червня одержав повідомлення староства, що 7 громад одержують дозвіл, а 8 можуть одержати лише в тому разі, якщо усунуть деякі недостачі. Про решту громад навіть згадки не було у відповіді.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

ПРОЩАЙ, ЛІТО!

(Закінчення із стор. 2-ої)

над рівнем дилетантської халтури і переводить їх у категорію професіональних творів.

А неподалік від нас, відокремившись і не звертаючи на нас уваги, сидить Великий Компілятор і Дилетант — В — Усіх — Фахах. Він читає польську „Культуру", набираючись геніяльности, щоб вражати своїх простодушних земляків. Він витренуваний так, щоб душа його, як протоплязма, розтікалась в межах якоїсь догми і прибирала її форму. Без догми він не може оформитись — і тому всі роки його позначені борсанням від однієї партійної догми до іншої. Факти для нього не мають самостійного значення, і він не звик з ними числитись. Для нього існує злегка гістеризована подача фактів так, як їх треба подати з погляду догми, якій він служить в даний момент. Гістеризація фактів потрібна для того, щоб вони трохи набрали життя і з вигаданих почали б виглядати на справжні. І саме в цій гістеризації вбачає він своє служіння Україні.

Не втручаючись у розмову, лежить на гарячому камені і Заляканий Навіки. Він має свій фах, але занедбує його. Він міг би робити щось для української справи — але він замкнувся у своїй хаті і мовчить, тільки зрідка висуваючи голову, щоб довідатись, чи щось робиться, чи люди ще живі, чи Україна у їхніх серцях ще не вмерла.

Так ми гріємось, поки є сонце, а потім біжимо до авт і повертаємось додому, де починаємо палити в печі, бо гірські вечори холодні, і мій циклоп з-за високої гори безперестанку викидає свої чорні хмари.

Завтра треба прощатися з горами — і повертатись у долину, у спеку, піт і душні ночі. Повертатись знову у подвійне життя: вдень фахова праця, офісові розмови, мозок, зосереджений на тому, що треба зробити. А потім, увечері, серед тиші своєї хати, після години відпочинку — знову й знову стають перед всіма нами наші внутрішні, українські питання і проблеми — і ми покірно сідаємо до столу, машинки чи мольберта, щоб робити там речі, які безпосередньо чи через вплив на інших мають передати оту Україну, яку ми вивезли у своїх серцях. Ми не цілимо на тих, кого треба зворушувати гістеризованими словами, щоб в їх серці прокинулась бодай на кілька годин Україна. Ми цілимо на тих спокійних і серйозних, які хочуть знати, які вміють робити, які мають перебрати від нас і серйозний, професійний вишкіл, і серйозну, невпинну працю для України.

Їх стає все більше й більше — щиросердих і розважних, і вже минає отой присмерковий час еміграції, коли так важливо було „бути другосортним". Україна потребує першоклясних, першосортних людей — і вони ростуть і формуються.

Прощай, літо! Вітаю тебе, робоча осене і сувора зимо!

З НАШИХ БУДНІВ

ВОЄННІ ПРИВИДИ

Чорні хмари повисли над білим світом! Леда хвиля може вдарити такий грім, що всі горти в пеклі перепудяться, а про нас, грішних, то й мови немає. Це може статися навіть завтра чи післязавтра, а то аж у місяці листопаді, коли закінчаться розгривки за мистецтво з бойзболу. Рядовий, так сказати, американець прикладає до них безмірно більше ваги, як до берлінської кризи, погроз Нікіти Хрущова, взагалі до напруженої ситуації в світі.

Рядовий американець не знає, що таке війна. Він не пережив її на своїй власній території, не відчув її страхіть на своїй шкурі, за що нехай дякує Богові і всім святим щоденно і щонічно. Як слухаєш, буває, тутешніх людей, то всі „штрапаци" - невигоди минулої війни зводяться в них до того, що були часті затемнення вікон і трохи „шорт" з цукром, маслом і м'ясом...

— Ол райт, зате заробітки були тоді високі та й роботи нікому не бракувало, — додає об'єктивно моя землячка, пані Коритко.

Правда, через не одну хату перелетів тоді Янгол Смерти... В моєї дорогої землячки теж пропав син на війні — згинув зістрілений під час альянського висаду в Нормандії, в 1944 році. За нього, за покійного Джорджа - Юрка, дістала потім пані Коритко 10,000 долярів відшкодування і купила собі дімочок на Лонг Айленді, в тихій, затишній секції, над морською затокою. Так-то вони обоє вийшли на цьому воєнному бизнесі: син придбав собі хатинку з білим хрестиком десь над мрячним побережжям Північного моря, а мати має хатину з білим ґаночком на Джамейці...

— Ще довго, — розповідає моя землячка, — здавалося мені, що це мій Юрко летить, коли, бувало загуркотить літак над хатою... Та пройшли літа, оплакала я сина, поховала двох чоловіків, та й все помалу забувається.

Щоб не почувати себе дуже самітньою в своїй хатині з білим ґаночком, пані Коритко приютила, по смерті другого чоловіка, одну скитальську жінку, що недавно приїхала з Польщі. Перед тим вона, сердешна, витерпіла десять літ большевицьких лягрів, утратила всю родину, загалом багато горя зазнала. Добра з неї жіночка, роботяща, все їй, тобто пані Коритко, в городі поробить, і наварить, і спече, і посуд помиє, — що ж, коли нервова, біодолашна: страшенно боїться війни!

Коли, буває, над хатою засвище той дурний „джет", — а вони в цій секції міста літають безперестанку, бідна скиталка вже труситься, вже умліває!

— Та не бійтеся, пані, — заспокоює її моя землячка, — війни не буде! Все те, що пишуть і на радіо говорять, це страхи на ляхи! Ні Хрущов, ні наша Америка не хочуть війни, всі її бояться, бо атомова бомба стерла б цілий світ на табаку!

— Я війни не боюся, — говорить пані-скиталка, — я боюся большевиків, щоб сюди не прийшли... Коли нас відправляли з концтабору, енкаведисти казали: „Ну, нічево, ми вас надибаємо і в Канаді, і в Америці, ми знайдемо вас на землі і під землею! Від нас не втечете!" Ой Господи Боже! Чи на те я стільки намучилась, чи на те об'їхала довкола цілий світ, щоб знову попасти в їх пазурі?.. І куди ж тоді втікати?.. Хіба просто з цього ґаночка та в море!

Клопіт має пані Коритко з своєю скиталкою, такий клопіт, що ну! Вже й до отця пароха ходила радитись — що робити? Може вислати бідну жінку до психіятра?..

І::ср

● У Відні якісь терористи пошкодили динамітом пам'ятник Андреаса Гофера, геройського патріота Тиролю й вірного прихильника Габсбургів, які зрадили його і Тироль в користь Франції і Баварії. У знищенні пам'ятника Гофера завинили хіба тільки італійські терористи у відплаті за подібні замахи австрійських терористів на терені Південного Тиролю, що бореться за автономію проти супрематії Італії.

Концерт Романа Рудницького

Молодий, вісімнадцятилітній піяніст - віртуоз Роман Рудницький, вже широко відомий українській і чужій публиці, стипендіят Джуліярд Скул оф Мюзік в клясі першого професора цієї школи, Розіни Левин, починає свої виступи в біжучому сезоні вже в найближчу неділю, 8-го жовтня, коли він гратиме, як соліст, 33-ій Концерт Прокоф'єва з оркестрою Делавер Веллі Филгармонік в Левітавні, Па. (Початок о год. 3-ій по пол.), в інавґураційному концерті цієї оркестри в новому сезоні. Два тижні пізніше, 21-го жовтня, він виступить з власним концертом в Томс Ревер, Ню Джерзі, започатковуючи серію концертів („Таланти сьогодні — мистці завтра"), влаштованих місцевою „Мюзік енд Концерт Ґілд", в яких виступлять чотири найкращі учні, згл. недавні абсольвенти Джуліярд Скул оф Мюзік, вибраних для цієї серії концертовим бюро Джуліярд.

Тиждень пізніше 28-го жовтня, Роман Рудницький виступить з власним концертом в Контемпорери Клаб у Трентоні, Н. Дж., 18-го листопада, на запрошення місцевого відділу Українського Музичного Інституту, у Дітройті в залі Дітройт Інститют оф Артс.

✝

З сумом повідомляємо, що дня 29-го вересня 1961 р. в Шикаґо, Ілл. відійшла від нас у Вічність

бл. п. Ірина з Мосорів
ШОМОШІ
на 71-му році життя.

Похорони відбулися в Шикаґо, Ілл., в дні 2-го жовтня 1961 року.

РОДИНА

ПОВІДОМЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА — під керівництвом ПЕТРА МЕЛЬНИКА — в НЮ ЙОРКУ

має честь повідомити Українське Громадянство Метрополії НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ про те, що

ВІДНОВИЛА

свої постійні періодичні радіовисилання

<— И ЗАПРОШУЄ СЛУХАТИ —>

в неділю, 8-го жовтня 1961 р. — в год. 9:00 веч.,

ІНАВҐУРАЦІЙНЕ ВИСИЛАННЯ

із РАДІОВИСИЛЬНІ WBNX на хвилі 1380.

Адреса Студії нашої Радіопрограми:
UKRAINIAN RADIOPROGRAM — Station WBNX
560 Fifth Avenue — NYC
Tel.: Circle 5-1441

ПЕТРО МЕЛЬНИК

SEATS NOW ON SALE AT BOX-OFFICE OR BY MAIL!

Metro-Goldwyn-Mayer presents Samuel Bronston's Production

A STORY OF THE CHRIST THE GLORY OF HIS SPOKEN WORDS

KING OF KINGS

WORLD PREMIERE WEDNESDAY, OCT. 11.

EVES. 8:30 (Sun. at 8 P.M.) Sun. thru Thurs. $2.00, $2.50, $3.00 Fri., Sat. & Hols. $2.50, $3.00 $3.50. Mats. 2:30 P.M. — Wed. (2 P.M.) $1.50, $2, $2.50 Sat., Sun & Hols. $1.50, $2, $2.75. Prices incl. tax. Hol. Mats. — Columbus Day, Oct. 12 — Election Day, Nov. 7 — Thanksgiving, Nov. 23 & 24. For information call JU 2-5070. Special Attention to Theatre Parties. SEATS FOR OPENING (OCT. 11th) SOLD OUT

70MM SUPER TECHNIRAMA • TECHNICOLOR

THE New LOEW'S STATE
BROADWAY AND 45th STREET
During this exclusive engagement KING OF KINGS will not be shown in any other theatre in this city

• РОЗШУКИ •

Іван ДРАЛА, родом з села Го-товичі, обл. Львів, Зах. Україна, пошукує брата,
ГРИГОРІЯ ДРАЛА,
сина Андрія, замешканий в Ню Йорк стейті. Має лист з Рідного Краю. Прошу зголоситися на адресу:

Stephen MEDWID
16 Jewett Street
Roslindale, Mass.

о. Володимир БЕЗРУЧКА, на парохії в Отчиневичах, области Львівської, Західня Україна, пошукує рідного брата,
ІВАНА БЕЗРУЧКУ,
сина Петра. Прошу зголоситися на адресу:

Stephen MEDWID
16 Jewett Street
Roslindale, Mass.

Пошукую
ІГНАТА СЕНЬКІВ,
з села Боргня, р-н. Турка, обл. Львівська. Маю відомості з дому. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:

Wasyl JACENKO
72 Warren Street
Paterson, N. J.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

— ЛАНЧОНЕТА —
Модерне влаштування. Добре положення при Main St., Maspeth, Queens. Доскональа продає „ланчів". 6 днів, мусить продати. Будуть добрі умови.
66-38 Grand Ave., Maspeth
Tel.: HA 9-8468

Добре просперуючий склеп,
БУЧЕРНЯ і ГРОСЕРНЯ
Оборот місячний $10,000, у Клівленді, продається з причини виїзду. Інформації:
Мері КЛЕМЕНС
Cleveland, 31-22 West 14
Tel.: PR 1-3682

TAVERN
WITH GOOD FOOD
Grocery,
Gas Station
SIX ACRE PLOT
WITH LIVING QUARTERS.
Ideal location, no competition in area. Excellent Gross.
Must Sell.
ASBURY, N. J.
Warren County
N. J. 537-5571

• MISCELLANEOUS •

ДОЗВІЛ
Департаменту Банків і Забезпечень та БОНДОВАНИЙ на $20,000.00.
ОФІЦІЙНА ГАРАНТІЯ.

ГРОШІ до КРАЮ

9 НОВИХ ТЯЖКИХ РУБЛІВ ЗА $10.

Повна виплата — жадних підтягнень — можна висилати кожну суму. — Експресова достава до 2 тижнів. Посвідки з підписом відборця. Кошти пересилки:
До $30.00 — $3.00
Понад $30.00 — 10%

ЗРОБІТЬ приємність своїм близьким в Краю. — Шліть **ГРОШІ ТЕПЕР!**

GRAMERCY
NEW YORK CITY:
118 E. 28th St. Room 906
Tel.: MU 9-0598
NEWARK, New Jersey:
744 Broad St. Room 925
Заснов. 1947 р.
Відкрито щоденно 9-5:30 в суботу 10-1, в неділю закрито.

• НАУКА—ЛЕКЦІЇ •

ПРОФЕСОР
гри на
ВІОЛІ, СКРИПЦІ і ЧЕЛЬО
після 3-річної неприсутности
буде вчити в Ню Йорку.
Прийматиме до науки на поданих інструментах, ограничене число талановитих студентів. Кожний студент одержить річно вправи, теорію і гармонію. — Приймається студентів від початкуючих до професіоналів.
Пишіть до:
J. H.
79 Sratford Road
Brooklyn 18, New York
or call BU 2-7728 for appointment.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

• BUSINESS OPPORTUNITY •

ВЕЛИКА ФІРМА
ВИСИЛКИ ПАЧОК
до СССР
відкриває кілька відділів в ЗДА і тому пошукує представників з досвідом у цій ділянці, що знають добре українську і російську мови і вміють завідувати бюром. Централя сприятиме всебічно успішному поступові філії. Небувала нагода гарно влаштуватися енергійним і підприємчивим людям. Писати на адресу:
Mr. J. HORTON
1 East 36th Street
NEW YORK 16, N. Y.

• MISCELLANEOUS •

ДОСКОНАЛІ УЖИВАНІ
МІНКОВІ ФУТРА $200.00
"NATURAL MINK" — СТОЛІ
наче нові $110.00
КРИМСЬКІ ФУТРА ... $150.00
5 років гарантії на всі товари.
ROSALLE FURS
178 North Ave., New Rochelle, N. Y. (opp. Arnold Constable)
BEverly 5-0621
Відкрито в понеділок і четвер, від 9-ої ранку до 9-ої веч., в інші дні до 6-ої вечора.

JOSEPH RUTKOSKI
На складі повний вибір
ВИН і ЛІКЕРІВ
домашніх та імпортованих. Молодженні вина і шампани. Замовляйте на свята вже тепер. Доставляємо.
2184 Merrick Road
Bellmore, L. I.
Tel.: SUnset 5-2644

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTOR
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 Springfield Ave
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ.
New Jersey
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі.
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

GRAMERCY —
Пакунки - Дарунки до УССР
ХАРЧОВІ ПАЧКИ, З МАТЕРІЯЛАМИ і т. д.
Ми є спеціялісти у висилці пакунків-дарунків від 17 років. Наш досвід допоможе Вам одержати НАЙЛІПШУ ЯКІСТЬ, НАЙСКОРІШУ ОБСЛУГУ і ОЩАДНІСТЬ НА ГРОШАХ.
GRAMERCY — 118 East 28th Street
NEW YORK 16, New York. Tel MU 9-0598
Відкрито щоденно: 9-5:30; субота: 10-1; в неділі закрито.

Товариство шпиталів проти медичної допомоги в рямках соціяльного забезпечення

Атлантик Ситі, Н. Дж. — На зборах Товариства Американських Шпиталів, яке об'єднує більше як 6,000 шпиталів, більшість делеґатів була проти урядової пропозиції, щоб пенсіонери соціяльного забезпечення діставали медичну опіку в рямках соціяльного забезпечення. Знайшлися на зборах і такі делеґати, як д-р Мартін Р. Стейнберґ із Маунт Сайней Госпітел в Ню Йорку, який твердив, що „єдиний спосіб забезпечити старшим особам медичну опіку — це складати вкладки до соціяльного забезпечення на цю ціль в молодих роках". Президент Товариства шпиталів Великого Ню Йорку А. Дж. Бінкерт підтримав цей плян, але представники шпиталів із стейту Ню Йорк заявилися проти того, щоб соціяльне забезпечення давало медичну опіку своїм пенсіонерам. Більшість делеґатів із цілої країни є проти урядового проєкту, якого цього року не розглядали в Конґресі.

• REAL ESTATE •

ДОМИ на ПРОДАЖ
10-род. дім, з 2-ма крамницями, в бизнесовому районі Бронксу. Рент понад $7,000. Ціна $28,500. Готівка за згодою.
7-род. дім, з 4 ґаражами, біля Бронкс Зоопарку, 40 × 160, має 25 років. Все модерне. Ціна $32,500. Готів. $8,000.
2-род. дім, 3 мешкання, там же. Окремий будинок крамниця, гараж, гарний садок. Рент $2,500. Ціна $20,000. Готівки $5,000.
Вигідні умови сплати. Є на продаж багато 2, 3-род. домів, а також багато мешканевих домів, що дають 15 і більше відсотків чистого прибутку на рік, на вкладений капітал.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вулицями)
AU 1-0194 WA 6-4777

MALVERNE, L. I.
2-пов. колоніяльний ДІМ, крок до склепів, поїздів, шкіл, церков, багато особливостей, без посередника. — $24,900.
LYnbrook 9-2945

• MISCELLANEOUS •

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Для посилок в Европу
НОШЕНИЙ ОДЯГ
куплений в льомбардах, майже новий для жінок, мужчин і дітей.
Нечувано низькі ціни.
ЗОВСІМ НОВІ
157 жіночих зимових плащів, по $10.90
Жіночі довгі шкіряні плащі, по $24.90
Чоловічі убрання (уживані), від $8.00
Чоловічі плащі (уживані), від $10.00
Чоловічі штани $5.00
Відкрито: від 10 рано до 7 веч., від понеділка, включно суботу.
Зверніть увагу на нашу адресу:
Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet.) 88th & 89th Streets)
New York City — TR 6-7460

• FARMS FOR SALE •

НА ПРОДАЖ
— КУРЯЧА ФАРМА —
New Jersey
3 акрів — 7 кімн. модерний дім; нові курники, місткість на 8,000 носних курей або 22,000 на м'ясо. Помірковaна ціна.
S. DAMESHEK
Broad Lane Road
Williamstown, New Jersey
Phone Brooklyn: PResident 4-4151
after 6 P.M

ФАРМА на ПРОДАЖ
30 акрів, 7-кімн. дім, олив. огрівання, місткість на 8,000 носних. Повністю автоматична.
IN 7-6784 — в NYC
861-2263 — у Woodbine, N. J.

ВИЯСНЕННЯ
Подаємо до відома нашим ВШ. Клієнтам, що одна із Аґенцій
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO.
в Ню Йорку
приймає посилки на формулярах Cosmos Parcels Express Corp., не подаючи своєї льокації.
У зв'язку з цим вияснюємо, що наша Аґенція
COSMOS PARCEL & TRAVEL CO.
міститься при
39 2nd AVENUE — NEW YORK, N. Y.
і ми не беремо ніякої відповідальности за посилки, вислані на мнимо наших формулярах, і з цією фірмою не маємо нічого спільного. Президент Cosmos Parcels & Travel Co., п. Рейнер заявив, що він про це нічого не знає.
В. СТЕЦЬ — В. СУШКІВ

• REAL ESTATE •

UNITED REAL ESTATE CO.
пропонує на цьому тижні
— ОГЛЯНУТИ ТАКІ ДОМИ —
- ELMHURST — гарна околиця, бл. сабвею, 6-род., мур. ДІМ. Ваксові кімнати, з приналежними 12 ґаражами (всі винаймлені). Річний рент $7,150. Ціна $34,500. Цей дім платить 20% чистого зиску.
- JAMAICA HILL — зелений беріг Джемейки, 2 бл. сабвей, 2-род. ОСІБНЯК, з чуд. городом. 5 кімнат для власника + $175 місячний рент. Ціна $27,500.
- MIDDLE VILLAGE — недалеко сабвею, 3-род., мур. ДІМ, як новий, 6, 7 і 3 кімн., 6 модерн. кімнат для власника і $200 рент. Ціна $28,600.
- KEW GARDENS — 1-род. ДІМ, 5 кімнат, ґараж і город. Ціна $15,000. Понад 800 всіляких інших домів до вибору.

Розвідування у наших дотеперішніх клієнтів показали, що 95% відсотків наших купців є найкраще вдоволені.
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y
Tel.: OL 8-6330
ЩОДНЯ включно СУБОТИ і НЕДІЛІ

АКРИ ВИСОКО СУХО **$749** ЗА АКР
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway.
Недалеко! Нові фабрики для шукаючих праці. Висока потенціональна вартість ґрунтів на Лонґ Айленді вказує відразу купцеві, що варто інвестувати тут у таку низьку ціну. Земля, яку ми продали п'ять років тому за $39 за акр, коштує тепер [illegible] за акр. Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$19 ЗГОРИ [illegible] $10 МІСЯЧНО
Зразковий „бонгало" при Jericho Turnpike, Rt. 25. — 3 miles past Smithtown. Also NEW OFFICE on Jericho Turnpike Rt. 25. — 1 mile east of Smithtown Bypass & 376 Jericho Tpk., Selden.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

• MISCELLANEOUS •

ПОЩО ХВОРІТИ?
GASTRODEX relieves INDIGESTION GAS-PAINS HEARTBURN CONSTIPATION GALL-BLADDER STOMACH LIVER-BILE disorder
Щоб бути здоровим і веселим, усуньте недомагання шлунка, печінко-жовчевого заступлення. Є сьогодні одиноким лікарством, яке зараз дає певну, скору пільгу від кислої нестравности. Усуває газові кольки-болі у шлунку, болях серці, під ребрами, крижах, біль або завороти голови, спричинені через запори і нереґулярність. Усуває пекуче тиснення, втому, здуття в ямці під грудьми, нервовий шлунок. Усуває вразливий, кислий смак в роті, гірке відбивання і повертає апетит. Не ждіть аж постане поважне недомагання, а зараз таки зажийте одну чи дві ложочки від кави денно. — брати одну рано а одну на вечір, перед або по їжі, або в разі скорої потреби, щоб повернути реґулярність кишок і здорової функції шлунка. Висліди будуть від першої ложочки. У Канаді GASTRODEX, а в Америці PETER'S REMEDY — є те саме. Вже тепер можна набути у Вашій окружній аптеці. ЦІНА ЗА ПЛЯШКУ — $2.50. Фірми виробу:
LUSCOE PRODUCTS, Inc.
806 Broadway
BUFFALO 12, N. Y.
LUSCOE PRODUCTS, Ltd.
559 Bathurst Street
TORONTO 4, Canada
PETER'S REMEDY

ПАЧКИ — ДАРУНКИ ДО КРАЮ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by USSR)
ДОСТАВА пачок **ҐАРАНТОВАНА**, а також підпис відборця. Для вигоди клієнтів при канцеляріях нашої фірми великий та різнородний вибір **ТОВАРІВ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ.** Фірма відкрита щоденно від 9-ої год. ранку до 6-ої веч.; в суботи і неділі від 9-ої ранку до 4-ої по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y.	1530 Bedford Avenue (cor. Lincoln Place)	IN. 7-6465 & IN. 7-7272
NEWARK, N. J.	312 Market Street	MI. 2-2452 & MI. 2-1681 & BO. 9-6992
NEW YORK 3, N. Y.	78 Second Avenue	ORegon 4-1540
PHILADELPHIA, Pa.	631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ROCHESTER 5, N. Y.	558 Hudson Avenue	BAker 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif.	107 So. Vermont Avenue	DUnkirk 5-6550
CHICAGO 22, Ill.	1241 No. Ashland Avenue	HUmbolt 6-2818
BALTIMORE 31, Md.	1900 Fleet Street	DIckens 2-4240
DETROIT 12, Mich.	11601 Jos. Campau Avenue	TOwnsend 8-0298
HARTFORD 6, Conn.	643-47 Albany Avenue	CHapel 7-5164
SPRINGFIELD, Mass.	220 Worthington Street	REpublic 2-7163
SOUTH RIVER, N. J.	46 Whitehead Avenue	CLifford 7-6320
SYRACUSE, N. Y.	1409 W. Genesee Street	HArrison 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio	1028 Kenilworth Avenue	PRospect 1-0696
JERSEY CITY, N. J.	303 Grove Street, Corner Wayne Street (near Hudson Tubes)	HEnderson 5-6368
ALLENTOWN, Pa.	126 Tilghman Street	HEmlock 5-1654

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
(LICENSED by VNESHPOSILTORG)
приспішує **ПОСИЛКИ**
до Ваших Приятелів і Свояків
у всіх частинах СССР.
Посилки є забезпечені і достава є ґарантована. Відборець не доплачує нічого.
У всіх наших відділах є великий вибір матеріялів на мужеські й жіночі одяги, по великих знижках. Також у нас дістанете багато інших речей, які надаються на висилку, по дешевших цінах, як деінде.
За повними інформаціями пишіть або звертайтеся особисто до нашого найближчого відділу:

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	Phone:	AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	"	DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main St.	"	MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Club Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	Phone:	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	"	LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	"	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 2683 W. 14th St.	"	TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	"	SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	"	TO 7-1575
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	"	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	"	WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter St.	"	FI 6-1571
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	"	BI 3-1797
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	"	WA 2-4035
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	"	PL 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	"	OL 8-2256
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave.	"	VI 1-5355
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	"	GR 2-6387
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St.,	"	CH 9-6245
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	"	AN 1-2994
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Ave.	"	LI 2-1767
WOODHAVEN 21, N. Y. — 84-17 Jamaica Ave	"	VI 3-1477

The Vineland Branch open Friday, Saturday and Sunday only.

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову **ФІРМУ**, заки вишлете
ПОСИЛКИ - ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії
1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіційно **АВТОРИЗОВАНА** фірма?

Відповідь на всі ці питання є **ТАК**, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut Street	PHILADELPHIA 6, Pa.
48½ East 7th Street	NEW YORK 3, N. Y.
263 Market Street	NEWARK 2, New Jersey
4102 Archer Avenue	CHICAGO 32, Illinois
6446 Michigan Avenue	DETROIT 10, Mich.
390 West Broadway	SO. BOSTON 27, Mass.
683 Hudson Avenue	ROCHESTER 21, N. Y.
346 Third Avenue	PITTSBURGH 22, Penna.
1313 Addison Road	CLEVELAND 3, Ohio
3206 Eastern Avenue	BALTIMORE 24, Md.
979 So. Broad Street	TRENTON, New Jersey Phone: EXport 4-8085

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

BUY U.S. SAVINGS BONDS BUY U.S. SAVINGS BONDS

• FINANTIAL •

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!
4% річно
КРЕДИТОВАНЕ, АБО ПЛАТНЕ 2 РАЗИ В РІК.
Починаючи 1-го липня 1960 р.
- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го ЖОВТНЯ 1961 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ЖОВТНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) **PATERSON, N. J.**
Відкрито **ЩОДЕННО** — від 9-ої рано до 3-ої по полудні.
Також у **П'ЯТНИЦІ** — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ҐАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel. GR 3-3550 New York City
Т. ШЕВЧЕНКО
Опера „НАЗАР СТОДОЛЯ", альбом з 4 Л.-Г. платівками.
Ціна $19.80

• PROFESSIONAL •

НАСТРОЮВАННЯ І НАПРАВА
ПІЯНІНА і РОЯЛІВ
Ціни помірковані.
Телефонувати — 8-10 ранку:
UNiversity 5-1924
в Ню Йорку.

УВАГА
Щоб познайомити чужинців з ювілеєм нашого Генія Тараса Шевченка, випускаю по зниженій ціні
ПЕЧАТКУ,
яку можна прибивати на конвертах, для організаційних і приватних кореспонденцій.
Понижче взір печатки:
Taras Shevchenko:
1861 1961
Ukrainian Poet and National Hero
Печатка з пересилкою $2.00
(Для перепродажі опуст)
Набути їх можна: в Арці, Сурмі, Говерлі і Еко, або в робітні Печаток
ROMAN IWANYCKYJ
2905 Wilkinson Avenue
Bronx 61, N. Y.
Tel.: TA 8-9740
Телеф. вечорами від 7-10-ої.

• SERVICE DIRECTORY •

ВЛАСНИКИ ДОМІВ,
склепів й інших будівель міста НЮ ЙОРКУ й Околиць!
Виконуємо всякого роду
РЕМОНТ,
перебудовуємо відповідно Ваших бажань та вимог будівельного закону.
I. LOSOWY
GR 3-0037 (Res.)

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР в НЮ ЙОРКУ
GERMAN Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN
Знижені ціни на
AIR CONDITIONING
Обслуга німецьких фахівців.
GERMAN Hi-Fi CENTER
1574 3rd Avenue (88th St.)
New York City — AT 9-6609

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА!

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568